

Vene koolide eesti keele õpetajad koolipingis

Harjumaa kultuuripärand on hindamatu väärtusega

Ajavahemikus 30. märtsist kuni 15. maini toimus Maardu linna vene õppekeele koolide eesti keele õpetajatele ja lasteaednikele kultuuri- ja kirjandusloo kursus. Õpetajad ning kasvatajad läbisid *Estica* programmi esimese etapi.

Lektorid olid Tallinna Pedagoogikaülikooli õppejõud **Leo** ja **Aino Villand**. Kursusest osavõtjad kuulusid kolme kuu jooksul erinevaid loenguid kultuuriloo valdkonnast.

Kursus algas Maardu ajaloo uurimisega. Selgus, et Maardu nimi pärineb juba 1600. aastast, mil seda kohta tunti kui kõige müstilisemat ja romantilisemat paika. Kallavere nimi pärineb aastast 1241. Esmakordselt ajaloos fikseeritakse koht Kallaverena Taani Hindamisraamatus.

Kursusel käsitleti ka kreeka, rooma ja eesti mütoloogiat. Võrreldi eeposeid "Ilias", "Odüsseia" ja "Kalevipoeg". Tutvuti mõistega *kultuur*. Mis on siis kultuur? See on terviklik vaade elule. Kultuurist ei saa rääkida enne, kui ei teata piibli. Piibel tekkis 1400 aasta jooksul, ta kannab endas ajalugu ja aega. Õpetajad õppisid mõistma piibli sisu ja kontseptsiooni. Õpiti hindama aega ja ajalugu, tund-

Eesti kõrgeima, Jägala jõe vesi langeb 7,2 meetri kõrguselt.

Autori foto.

ma eesti rahva usundeid, religiooni, usukombestikku, uuriti kohanimed, kivikalmeid ning kirikuaasta tähtpäevi.

Õppetöö raames leiti aega ka klassitoast väljas käimiseks. Leo ja Aino Villand viisid õpetajad Tallinna vanalinna, kus tehti juttu igast tänavast, majast, uksest, aknast ja trepist eraldi, samuti vanalinnast kui tervikust. Käidi ka Oleviste ja Pühavaimu kirikus.

Kultuuriloo kursus lõppes kodukoha ümbruse uudistamisega. Sõideti mööda Jõelähtme valla, kus esimesed inimtegevuse jäljed ulatuvad kiviaja lõpuperioodi ja on umbes 5000 aastat vanad. Just Jõelähtmes hariti üles esimesed Eestimaa põllud. Kirjalikult mainitakse Jõelähtme külasid esmakordselt alles 1241. aastal ikka tollessamas Taani Hindamisraamatus. Praegune Jõelähtme vald

on muistse Rävala (Reveli) maakonna süda, selle sünniajaks võib lugeda aastat 1891, mil kuus mõisavald – Jõelähtme, Jägala, Ülgase, Kostivere, Rummu ja Kodasoo – ühinesid üheks vallaks.

Maardu naabruses, Tallinn–Peterburi maantee ääres paikneva Rebala kaitseala näol on tegemist Eestimaa ühe vanima kultuurimaastikuga, mis on rikas mitmesuguste arheoloogiliste ja ajaloo-

liste loodusobjektide poolest, seal on palju kivikalmeid, seal on 130 kilomeetri pikkune Jägala jõgi, millel Eesti kõrgeim juga (7,2 meetrit).

Lähemalt tutvuti Jõelähtme kirikuga, mis rajati taanlaste vallutamisperioodil 1220–ndate aastate algul. Keskajal kuulus Jõelähtme kirik Tallinna Toomkirikule. Kirikus on säilinud mõned hindamatu väärtusega kunstimälestised nagu näiteks 1639. aastal valminud renessanss-stiilis kantsel ning 1670. aastast pärinev barokkaltar. Kirikuõpetaja võimaldas soovijatel oreli mängimist proovida, mis aga kahjuks päris töökorras ei ole. Selle imelise oreli remontimiseks vajab kirik umbes pool miljonit Eesti krooni.

Ekskursiooni viimane vaatamisväärsus oli Saha kabel, mis ehitati 1223. aastal. Praegune kabel on ehitatud ühel ajal Pirita kloostri, so. XV sajandi teisel veerandil. Pisikene barokstiilis rajatud Saha kabel on nagu kloostri miniatuurne koopia, sel on ilus nurgatorn, kõrgel asetsevad aknad ja kõrge viilkatus. Rahvapärismuste kohaselt on Saha kabel isegi Tallinna linnast 50 aastat vanem.

MARE LILLEORG
Maardu Põhikooli
eesti keele õpetaja